

Gorenjec

K vladi naroda

JNS se obsoja sama

Te dni v časopisu, ki je podpiralo politiko JNS strahovlade vsa zadnja leta, vsak čas čitamo čedne zadeve. V „Jutru“ n. pr. smo brali o zadevi, kjer se ofresa raznih očitkov samostojnežev, da vlada pod JNS ni bila odgovorna parlamentu in da je vsak minister zato delal kar je hotel. Ravnin finančni minister g. Djordjević je bil menda tak veljak, da ga celotna JNS ni mogla spraviti na kolena in ga nagnati po drugih gospodarskih potih.

Ko mi prebiramo sedaj take jeremijsade, se moramo spomniti na marsikaj. V tistih časih so bili prav isti listi, ki sedaj vso krivdo vale le na takratno vlado, polni samopohvale in celo bahanja. To smo mi dosegli, to smo mi naredili, za kmeta, gospodarstvo, zdravje itd. Pa kako složni so bili ti listi takrat! Kar kosali so se, kdo bo bolj slavo pel onim, ki jih danes žigosajo kot grobokope. Kaj ne: to je jasno začrta na pot pisana? Danes tako, jutri drugače, ti, ubogi narod, ki nisi slejkoprej maral za JNS politiko v celoti, pa prebavljam sedaj vso to zlobudro.

JNS-listi trdijo, da poslanci proti vladni niso nič pomenili. Kako imenitna ugotovitev je to! Pa ne prej ne slej nismo ne čitali ne slišali, da bi kdaj ti poslanci v parlamentu glasovali proti vladni, ki jo sedaj napadajo. Tudi kritike ni bilo ne v parlamentu in ne izven njega nobene. V Sloveniji pa hlapac in dekla in pastir gospodarju vsaj kdaj kaj svetuje, če že ne kritizira, če vidi, da ni prav, in tega je dober gospodar vesel. Tam doli v Belgradu pa so bili JNS-ari vsi srečni kimaveci, ki so se doma na vasi s 7000 v žepu pobahali: To smo mi naredili. S takimi ljudmi, ki niti toliko niso hoteli pomeniti, kot pri nas hlapac, dekla ali pastir, je bilo pač lahko vladati.

Samo komu gre zamora? Vladi prav gotovo ne toliko, kot bivšim poslancem JNS. Saj ta se še danes lahko opira na dokaze, da je bila cela JNS skoraj da enodušno za vlado. Mi smo bili in smo se nejevoljni na tak način vladanja, radi cesar smo vsi zelo zelo trpeli, še bolj pa smo nejevoljni, da so nas kot državljanje osramotili taki poslanci, ki so bili preje sami kimaveci, danes pa so zabavljaci čez svoje prej tako hvalisano delo. To nam ne gre v glavo, pa se naj JNS časopisje še tako prička med seboj in vali krivdo drug na drugega.

To bi bilo za splošno državno politiko.

Doma, na vasi ali v slovenskem mestu so bili ti poslanski junaki že bolj korajžni. Kar čitajte „Pohod“ vsi oni, ki ste morda le bili tako srečni (dostih pri nas ne bo), da niste občutili pesti JNS! Kaj vse ta list danes razkriva! In kaj še bo? In kaj bi že danes lahko razkrivali mnogo bolj upravičeno opozicijski listi! Da, doma na vasi ali v slovenskem mestu pa so bile temeljito organizirane kovačnice za ovadušto, preganjanje, politične kazni. Ti krožki se danes niso ukinjeni in še danes, ko so vendar razmire že precej drugačne, več ali manj uspešno delujejo. Da, tukaj se znašajo nad nedolžnimi ljudmi, ki ne marajo JNS politike, tam doli v parlamentu pa se ni upal nihče oglasiti in protestirati, ko sedaj s sebe vali vso odgovornost.

Kam bomo prišli z državo, gospodarstvom, narodom, če bi nas „vodili“ taki politiki iz vsemogočne JNS? Kaj bi bilo z ugledom države, oblasti, naroda? Zato je prav, če se išče nova pota, nove metode, kar tudi narod ob volitvah, vodenih po zakonu, ki ga je JNS postavila, vendarle deloma že mogel prav na nedvoumen način dokazati. Kolikor pa se ni, pa še bo!

Že zopet „Pohod“

Le zakaj take spremembe v pisanju?

„Pohod“ v 21. številki poroča pod naslovom „Čudna sramežljivost“:

„Kmetski list“, glasilo g. senatorja Puclja in poslanca g. Mravljetja, se nekam

čudno zaletava v naše zadnje članke z naslovom „Kaj sedaj“ in „Nove metode“. Razumemo ogorčenje gospodov, ne razumemo pa, da se list gospoda Mravljetja upa očitati na m. neka preganjanja v Kranju, ali kali. Zdi se nam, da smo napad, ki ga objavlja Kmetski list, čitali nedavno v nekem drugem listu. Morda „Gorenjec“, ki je glasilo g. župnika Škerbeca, ki je sedel v ječi in to ne po zašlugi Pohodovcev, temveč na podlagi striktnega in vernega pričevanja gospoda narodnega poslanca Mravljetja za časa šenčurskega procesa pred sodiščem za zaščito države v Beogradu. Pa se menda „Kmetski list“ vendar ni zavoljo tega ženital navesti prav vir svojega napada? To bi skoro odgovarjalo taktiki gospodov, ki so sestavili do danes še neprekošen program, kako vstopiti klerikalcem strah v kosti, seveda samo zato, da so ga pozneje lahko gladko zatajili, ako ne celo poskusili obesiti kot redeč cujno kakim svojim prijateljem!

Mi pristavljam le to: Kar tako naprej, red mora biti! V kolikor je pa gornja vest glede „Gorenjca“ napačna, je pa mi s tem ne nameravamo popravljati. To bi bilo celo toliko bolj nepotrebno, če iz „Delavske politike“ št. 45 zvemo, da je vodilni član tekstilnega podjetja „Triglav“ v Kočevju g. Sirc tudi v načelstvu zadruge, ki izdaja „Pohod“. Zato lahko ta gospod, ki je iz Kranja doma, „Pohod“ razloži razmere sedaj vso to zlobudro.

V Franciji imajo zopet novo vlado. Stara vlada je vladala le pičle 3 dni, pa je padla. Sestavljena je bila iz poslanskih klubov, ki predstavljajo večino parlamenta. Pa je kljub temu padla, kakor enako ogromne desetine drugih prejšnjih vlad. Torej za Francoze ni to prav nič posebnega, kot ni za nas prav nič posebnega, če pozabimo, če je bil kdo kdaj minister.

Nekaj drugega je, kar nam je všeč. Francija je močna država, to nam ugaša. Močna pa je zato, ker jo vlada narod sam. Ta je tudi tisti, ki postavlja vlade po svojih zastopnikih in jih tudi ruši. Narod je nosilec vse oblasti, narod je država. To nam ugaja, pa čeprav padajo narodne vlade druga za drugo. Ugaja nam kljub temu, čeprav države, vladane diktatorsko, vidijo v tem slabost. Pa je nasprotno res, da je taka država najmočnejša, kajti cel narod odloča svobodno o svoji lastni usodi.

Ugaja nam pa še nekaj. Tudi močna Francija, kjer se zbira zlato vsega sesta v nepreglednih kleteh, tudi ta država pride od časa do časa v škrice. Pa se pojavi tudi tam struje, ki bi rade zavladale s pooblastili, čeprav kratkotrajnim in z zaupajem parlamenta. Pa je Francoz že tako nezaupljiv, da ne zaupa niti vladi, ki je predstavljala pred takimi zahtevami večino v parlamentu, pa vlogo zruši baš ta večina. Poslanci istega kluba glasujejo proti lastnemu članu! Kakor to izgleda nedisciplinirano, ne lojalno, tako nam je všeč, da svobodni glasovi zrušijo svojega lastnega zaupnika, ki bi poskušal okrniti svobodčine tovarišev in s tem naroda. Svoboda sodelovanja, svoboda soodločevanja, svoboda kritike, vsepovsod razgibanost duha in delavnih rok — to je moč, to je napredok, to je sila! Radi tega je Francija velesila, radi te svobode in te svobodne razgibanosti pridne roke Francozov polnijo hranilnične blagajne, radi te delavnosti in soodgovnosti celega naroda je Francija nam všeč v času, ko se šopirijo diktature nacionalistov ali boljševikov vsepovsod, a je pri tem celota tako trhla, da za razpad ni potrebno niti viharja, ampak prav nedolžnega veterčka, in se sesuje. Ni zanimivo v demokratični državi nova vlada, zanimivo je to, kaj bo ta vlada storila, da se prikupi svobodnemu narodu in zanj tudi kaj stori. Novi predsednik je Laval, čigar ime se bere na obe strani enako, in prav tako je tudi narodno francosko razpoloženje.

Kako bo nastopila kranjska dekanija na kongresu

Evharistični kongres v Ljubljani

jo lastno pisarno. Kje bodo ti prostori, bomo še sporočili.

7.) Skrbite za dobro organizacijo otrok. Vse fare, ki mislite pripeljati otroke na kranjsko žel. postajo, javite število otrok na dekanjski odbor v Kranju. To pa zato, da vemo poskrbeti prostore za zbirališče in reditelje na postaji.

8.) Za zajutrek otrok v Ljubljani naj poskrbi vsaka fara zase. Slabotnih otrok rajši ne jemljite s seboj, ker bodo opešali.

KRANJ

Železnica postaja že kar nestrenna, ko vidi, da ji ne moremo javiti gotovega števila udeležencev. Zato prosimo vse meščane, ki odlašajo z nakupom kongresne legitimacije in znaka (ta dva sta prav za vsakega, ki hoče priti na Stadion, nujno potrebna). Ne reditelji, ne pevci, ne godbeniki, ne spremljevalci otrok ne bodo mogli na kongres, če ne bodo imeli znaka in legitimacije. Samo otroci so izvisti.), naj čimprej pridejo in kupijo oboje. Če hočete imeti red pri prevozu v Ljubljano, poskrbite za red najprej pri sebi. Se 14 dni je in gotovo ne boste prisopilih v pisarno Tiskovnega društva in se prijavili za kongres še na 28. junija zvečer. Torej pokažite smisel za red in disciplino in prijavite se takoj ta teden, če morete iti v Ljubljano.

Prispevki za evharistični križ. Vljudno prosimo vse, katerim smo poslali pismene prošnje za električne križe na zvoniku, da velikodušno nakažejo primeren znesek in ga pošljete na označen naslov.

Vsem faram kranjske dekanije. Glavni pravljalni odbor v Ljubljani je imenoval za kranjsko dekanijo **dekanjski odbor 4 članov v Kranju**. Na podlagi sodalne konference z dne 15. junija bo ta dekanjski odbor v kratkem poslal na vse fare obvestilo, kako in kje in na kak način se bo formiral sprevod naše dekanije. Prosimo, da direktive dekanjskega odbora brezpogojno vsi farni odbori upoštevate.

Tedenske novice

IZ UREDNIŠTVA

Gg. dopisnike obveščamo, da bomo prihodnjo številko radi praznika sv. R. Telesa morali zaključiti že v sredo in enako radi Vidovega dne tudi nadaljnjo številko. Zaradi tega prosimo gg. dopisnike, da bi nam dopise poslali najkasneje do srede zjutraj, sicer ne bodo mogli biti pravočasno priobčeni.

Bojevnik skupin kranjskega sreza! Skupina bojevnikov Radovljica vabi vse skupine našega sreza, da se v obilnem številu udeleže maše zadušnice za pok. kuratom Bonačem v nedeljo 16. junija ob 9 na Brezjah. Mašo daruje podpredsednik OIO prof. Ratej. Po maši se vrši v gostilni Finžgar sestanek, na katerem bo razgovor o pomenu in akciji za postavitev spomenika pok. kuratu Bonaču. Priporočamo vsem tovarišem, zlasti pa pevcem, da se zadušnice v čim obilnejšem številu udeleže. Organizirajte izlet na kolesih ali vozovih. — Boj, Kranj.

KRANJ

Občni zbor protituberkulozne lige v Kranju se vrši v ponedeljek 17. junija 1935 ob pol 19 v državni gimnaziji v Kranju. Prosimo, da se občnega zobra udeležite polnoštevilno!

70 krasnih daril v vrednosti 4000 Din razdeli meseca junija med svoje naročnike, ki so poravnali naročino za leto 1935, uprava ilustriranega lista „Rejec domaćih živali“.

Regulačni načrt Kranja

Pri zadnji občinski seji se je, kakor smo čitali v Gorenjcu, dovolila g. ing. Hladniku parcelacijo njive 886 nad Fišdrom. Sicer občinski odbor ni mogel nič ugovarjati, ker je pač ing. Hladnik izvršil parcelacijo po sedaj veljavnem regulačnem načrtu. Toda s to parcelacijo ja zabit klin v cel nedotaknjen kompleks, kjer bi se bil dal starci regulačni načrt lepo preuređiti brez težav, dokler ni tam nobene hiše, s to parcelacijo je pa vsaka debra korektura starega in naravnost bedastega regulačnega načrta onemogočena. Pri tej priliki se je zopet

moral vsak vprašati: „Kaj pač dela naš občinski odbor oziroma predsedništvo naše občine? O novem regulačnem načrtu, ki pa je po mnenju vsega prebivalstva nujno potreben, se že govori vsaj deset let v Kranju, pa se še nismo premaknili en peden naprej! Ali bo na magistratu res vse zaspalo? Vsaj eno zadevo naj bi izpeljali! Pa se ženejo sedaj v to stran, drugič v drugo, pa nobene ne izpeljejo! Županova jama leži prazna, vodovod se povečava že kakih 10 let, šola se zida že tudi približno toliko let, regulačni načrt se „dela“ leta in leta itd., pa niti ena zadeva ni dokončana in urejena! Saj se vsakdo lahko zmoti in kaj pogreši, nihče ne bo na magistratu tako gospodaril, da bi vsem ustregel, toda tako se pa ne gospodari, da se le govori in nič ne storil! Prične se, pa se ustavi voz na sredi klanca! Naj vsaj mlajši odborniki kaj porivajo, da pride občinski voz iz te stagnacije. Pri regulačnem načrtu se je pričelo zidati v tretjem nadstropju. Najprej so napravili oziroma izdelovali, ali bolje rečeno so naročili izdelavo nivelacijskih del, ko še niti pojma nihče ni imel o kakem idejnem regulačnem načrtu. Drugod delajo ravno narobe. Najprej se napravili oziroma dogovori z merodajnimi faktorji o splošnih principih regulačnega načrta oziroma o idejnem regulačnem načrtu, a to se šele prične z merjenjem terena. Pri nas sma pa baje že zmerili svet, o idejnem načrtu pa ni niti govor več.

S kranjske gimnazije. Te dni sem se šel na gimnazijo informirat, kako napreduje moj nadbudit sinček. Ko čakam na odmor, da dobim gg. profesorje, sem si za kratek čas ogledoval tudi oglasno desko. Tam sem našel nabit zanimiv oglas dijaškega društva „Jugoslovan“, na katerem se objavlja, da bo imel neki dijak na društvenem zborovanju dijakom predavanje o predmetu: „Kako si pridobi in ohrani profesor avtoritet pri dijakih.“ Res zanimivo predavanje! Na naši gimnaziji vlada v resnic

napreden vzgojni duh! Mi starokopitni nekdanji študentje bi si kaj takega ne bili upali, še manj pa bi bili smeli kaj takega pod okriljem gimnazije predavati. Gotovo se to predavanje vrši z vednostjo predpostavljenih. Nsekakor pedagoško in moderno! Predavanje bo vsekakor zanimivo in bo privabilo mnogo poslušavcev. Kakor včasih beremo, imajo na ruskih boljševiških šolah dijaki zborovanja, na katerih obravnavajo tudi podobna vprašanja in da je navodila svojim učiteljem, kako se morajo vesti v šoli. Pač zelo moderno! Jaz se v svoji starokopitnosti le bojim, da pride kmalu moj nadabudni sinček iz šole domov in mi bo napravil predavanje o tem, kako se moram obnašati, da bom ohranil pred njim avtoriteto.

Družinski oče.

Delajmo kapnice! Zidajmo ob Savi!

V Kranju imamo vodovod. Vodovod je zelo dobra naprava. Naš vodovod je tudi dobra naprava. Nekdaj je še kar ustrezal vsem mestnim prebivalcem. Vsi so se lahko napili, omili, ohladili. Vsi, kajti vodovod je bil napravljen tako, da je služil vsem takratnim konzumentom.

Letos pa smo že v letu 1955. že nekaj let sem pa se Kranj veča in zelo naglo veča. Če bi se vodovod tudi sorazmerno večal, bi bilo prav. Pa se ne.

Voda pa ima to lastnost, da teče navzdol. Zato so lahko zadovoljni oni meščani, ki so na spodnjem delu mesta, kajti tem voda takoreč v usta teče. Gornji mestni del pa ni tako srečen. Gorji del, tisti, ki je središče tujskoga prometa, kjer se grade nove vile, tisti del je pa sedaj brez vode.

Ponoči se sicer precej vode nabere po cevih in rezervarjih. Vendar pa je ni pogostokrat toliko, da bi se človek mogel umiti celo med 5. in 6. uro zjutraj.

Voda teče navzdol. S tem pa ni rečeno, da bi oni meščani, ki je imajo dovolj in ki nekaj pri vodovodnih napravah trenutno pomenijo, ne bili odgovorni tudi za one meščane v sredini mesta in v novih mestnih delih. Oni so pa za to tu, da za vse meščane enako skrbte, kajti vsi meščani tudi morajo plačevati v kasu celo za vodo, ki je nimajo.

Pod gorami smo. Vsepovsod so močni studenci z najboljšo gorsko vodo. To je slučaj že kar v Preddvoru. Danes pa kljub temu kličemo: Delajmo kapnice! Ta poziv smo dolžni izdati, ker ni prav nobenega izgleda, da bi sedanji del meščanstva iz spodnjega konca mesta hotel vodovod povečati in vsaj vsem onim, ki že imajo vodovodno napeljavo, prekskrbeti dovolj vode.

Delajmo nove kapnice! S tem si bomo tudi tisti iz mesta in gornjih delov

zagotovili vodo, kaj šele oni, ki v teh delih grade na novo.

Kapnice in domači vodnjaki imajo pa še to veliko prednost, da nam nekateri ne bi mogli zapreti vode v času suše. Kapnice in vodnjaki imajo tudi to prednost, da delamo vsak zase in da rušimo skupnost. Če ne gre skupno, pa vsak sam zase! Samo da bi bilo tudi pri davkih tako!

Stavbenikom tudi še en nasvet: Kadar boste delali načrte za nove stavbe, vse predlagajte ob Savi, kajti tam je dovolj — vode.

Prosimo vladljuno, da te nasvete ubogate in se zavedate, da je že nastopil tisti po nas napovedani teden suše.

Mi v zvezi s tem nimamo prav nobene interesa, da bi zaradi vode šli pozvedovat, kam gre denar za kopališče ali celo naprave, ki se obravnavajo v tajnih sejah. Mi nimamo niti od raznih reševalcev ugank točnih poročil, kako je s tako zadevo. Navadno pa po Ljubljani in nižje od Kranja slišimo razne bahate kriлатice, da nekaj imamo in pomenimo. Samo to je šment, da od tega niti vode nimamo.

Nameščenci iz Kranja in okolice, pridite v torek 18. junija ob 8 zvečer na ustanovni sestanek strokovne nameščenske skupine, ki se bo vršil v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Le s skupnim bojem bomo lahko uspešno branili svoje stanovalske interese, zato se sestanka udeležimo vsi nameščenci.

Elektrarna v Kranju Pavel Mayr in drug. Od 15. junija do 15. septembra posluje pisarna od 8–12.30 in od 16.30–19.

CERKLJE

Blagoslovitev nove kapelice. Kar smo do gočakali, smo vendar dosegli. Po mnogih žrtvah stoji pod vasjo Cerkle mična kapelica, sezidana v spomin na evharistični kongres. Drugod postavljajo evharistične križe, Cerkljani pa imamo mesto lesenega križa zidan spomenik. Sezidal je kapelico zidarski mojster Belcijan Boštjan. — Blagoslovitev kapelice je bila dolожena za binkoštni ponedeljek. Fantje in dekleta so kapelico za ta slovenski dan lepo okrasili. Šest manjših mlajev in eden večji, okrašeni z venci in rožami, so obdajali znamenje. Prav lepo je bila okrašena tudi notranjščina. — Že pred drugo uro popoldne so se zgrinjale množice v Cerkli, da se udeležijo blagoslovitve novega znamenja. Ob 2 se je razvila dolga procesija vernikov, zlasti mož in fantov, od farne cerkve proti novemu znamenju. Pred blagoslovitvijo je stopil na govorniški oder preč. g. pastor Ramšak, duhovnik jezuitskega reda iz Ljubljane. V klenih in prisrčnih besedah je vabil

pod zastavo Kralja Kristusa, kateremu bo posvečena nova kapelica. Po prisrčem in lepem govoru, katerega so navzoči poslušali z velikim zanimanjem in uživkom, je preč. g. dekan Franc Dolinar blagoslovil novo znamenje. — Po blagoslovitvi je zbor pevecov prepeval litanje Sreča Jezusovega. Po končanih litanijah je vsa množica s spremljevanjem godbe, ki je igrala tudi že med procesijo, zapela pesmi: Kraljevo znamenje in Povsod Boga. Povsod Boga našim družinam in naši mladini, k temu nas opomina kapelica. — Za jesen za praznik Kristusa Kralja moramo oskrbeti še kip, da bo kapelica popolnoma dovršena. Tudi še teh žrtv se obširna cerkljanska fara ne bo ustrašila.

Izlet. Nekaj otrok se je odpeljalo pod vodstvom g. Lapajneta na izlet v Kranj, ravno za čas blagoslovitev nove evharistične kapelice.

PRIMSKOVO

Požar. V noči od 9. na 10. junija nas je prebudil iz spanja zvon, ki je oznanjal nesrečo. Gorel je pod pri Orbanetu. Ljudje so mnenja, da na isto mesto ne bo varno postavljati novega poda, ker je v nevarnosti, da ga zopet ne zažge zlobna roka. Na tem mestu je namreč v kratkem času že večkrat gorelo.

Veselica. Na binkoštni ponедeljek je imela prostovoljna gasilska četa veselico na vrtu g. Graiserja. Udeležba je bila velika in so gasilci z uspehom zadovoljni. Na plakatih so vabili tudi neprijatelje gasilcev: vodstvo je prepričano, da je ta reklama pripomogla k tako obilni udeležbi.

Voda. Kje tiči vzrok, da popoldne primanjkuje vode! Vsaj vode bi moral biti dovolj.

PREDDVOR

Kongresnih znakov in knjižic. Je v župnišču še dovolj na razpolago. Oskrbite si jih. Kdor le more, naj se kongresa udeleži.

Smrt. Umrla je na Sp. Beli Marija Sušnik, žena posestnika. Zvezcer je bila še zdrava, zutraj pa so jo našli mrtvo. Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure, ne dneva.

Popravila. Ta tened začno s popravljanjem in pleskanjem farnega zvonika. Dela je prevezel g. Smolej iz Kranja. — Okrog Ljudskega doma se gradi cementna ograja.

Tombola. Nameravana tombola gasilcev, ki bi se imela vršiti na nedeljo po sv. Petru, je preložena na poznejši čas.

SV. JOST

Romarski shod za može in fante na binkoštni ponedeljek je bil prav veličasten. Čeprav so bile na raznih krajeh številne prireditve, je bilo vendarle ta dan na Sv. Jostu skoraj običajno število mož in fantov. Na binkoštni nedeljo zvezcer smo imeli svečane litanie in druge pobožnosti, nakar se je razvila krasna in dolga procesija s svečami, ki je šla do evharističnega križa, ki ga je blagoslovil ta večer dr. Fajdiga. V govoru je poudarjal vero, upanje

v križ in ljubezen do križa. Prvo sveto mašo je v ponedeljek imel g. Jože Košček, ob 10 pa g. dr. Viljem Fajdiga zunaj na prostem.

Prvi motocikel na Sv. Joštu nas je presenetil na binkoštni nedeljo popoldne. Pripeljal se je z njim urednik „Domoljuba“ g. Jože Košček. Sedaj bo imel gotovo dosti posnemovalcev.

SELCA

Zlata poroka. Izreden jubilej zlate poroke sta na binkoštni ponedeljek praznovala posestnik g. Hajnrihar Anton in njegova zvesta družica Ivana roj. Kos, sestra znanega zgodovinarja dr. Franca Kosa. Prelepi obred je izvršil v cerkvi g. župnik, nato sta pa zlatoporočenca v krogu družine in sorodnikov obhajala intimno domače slavlje. Oba sta še trdna in čvrsta kljub visoki starosti. Bog jima daj še mnogo let zdravja in veselja s svojimi vnuki!

TRŽIČ

Novice iz sodnije. Osobje na tržiškem obrajetem sodišču se menjajo. Dosedanji g. starejšina Mijo Černoš je prenešen v Novo mesto. Iz družinskih razlogov bo za njega ugodnejše, ker obiskuje njegovi otroci gimnazijo v Kočevju. Sodni sluga g. Destovnik Ivan je prenešen na Štajersko. Sodni uradnik g. Josip Stalcer pa odhaja v južne kraje. Namesto teh pa dobimo popolnoma nove ljudi. Novi sodnik g. Slavo Papež je že tukaj. Tržičani ga prav iskreno pozdravljamo.

„Slehenika“ bomo videli. Na praznik sv. R. Telesa zvečer bodo uprizorili „Slehenika“ na prostem pod vodstvom režisera g. Draga Dolinarja. Prostor je izbran poleg cerkve, tako da se bo lahko uporabilo tudi cerkvene orgle in zvonik. To bo gotovo ena najlepših prireditv, kar smo jih dosedaj videli v Tržiču. Čisti dobiček je namenjen za evharistični kongres, zaradi česar že v naprej priporočamo čim večjo udeležbo.

Cerkvena godba gre z nami na evharistični kongres in sicer že v soboto. Tržičani in okoličani bomo lahko ponosni, ker bomo imeli na kongresu lastno godbo.

„Šola in dom“. Na meščanski šoli je v ponedeljek 17. junija ob 8 zvečer sestanek starev šoloobveznih otrok. Sestanek sklicuje društvo „Šola in dom“, ki vabi prav vse, pred vsem pa člane, da se sestanka udeleži. Predaval bo eden izmed gg. učiteljev osnovne šole.

ŠENČUR

Znamenita svečanost. Tako lepega slavlja kot na binkoštni nedelji Šenčur zlepja že ni bil doživel. Blagoslovili smo obnovljeno kapelico presv. Sreča Jezusovega in obenem se je vsa župnija znova posvetila najsvetjejšemu Sreču. Na ta svečani dan so se posebno možje in fante dostojno pripravili. Duhovne vaje v Šenčurju, Hrastju in Olševku so bile zelo dobro obiskane. Vsi brez izjemne so opravili spoved in pristopili k sv. obhajilu. Bil je to najlepši

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v dobi turških vpadov. (Nadaljevanje.)

Sponheimer in grof Dietrichstein sta kažala vitezoma rodovitno planjavo, segajočo do takratnega glavnega mesta Šentvida na Glinškem polju. — Veliko gradov, zdaj v razvalinah, je bilo po bregovih v kras temu lepemu kraju koroške dežele. Gašper in Krištof bi bila še rada ostala v rajskej okolici, ko bi jih ne bil priganjal čas za odhod. Poslovila sta se od ljubznivih spremmljevalcev in odjahala proti Velikovcu.

Vsak dan jima je prehitro minil. Povsod sta našla prijazne ljudi, ki so jima kazali znamenitosti ob šumeči Dravi doli do Spodnjega Dravograda. Tukaj sta zapustila reko in nadaljevala pot po mislinjski dolini v Slovenjgradec. Pri Šent Ilju sta obrnila konja proti Šoštanju, prijahala v Mozirje ob Savinji ter dospela v Gornji grad, kjer je bival na oddihu brat njunega očeta, ljubljanski škof Žiga Lamberg.

Dobro se je jima prilegel počitek po dolgotrajnem jahalnem potovanju. Saj sta bila v Gorenjem gradu pri svojem visokorodnem gospodu stricu kakor dohaa. Kljub temu sta že zelo žezele po ljubljih starših in dragem domu na Gutenbergu. S hvaležnim srcem in z vdanim priporočilom sta se poslovila od blagega gospoda gostitelja in odjahala v Celje, kjer so bivali še pred kratkimi leti celjski grofje. Ponosno so se vzdigovali mogočni stolpi njih gradu nad Savinjo, ko sta se naša viteza bližala mogočnemu zidovju.

Tudi v notranjščini gradu je bilo še vse tako urejeno, kakor je bilo pred osemnajstimi leti, ko je odšel zadnji celjski grof Urh s križarsko vojsko v boj zoper Turke pri Belem gradu, pa ni prišel več živ.

O žalostna usoda Celjanov! Saj ni bilo v 15. stoletju rodbine, ki bi bila prišla v kratkem času do take veljave in takega bogastva nego rodbina celjskih grofov. Bila je bojevita, željna slave in dobička. Starodavno Celje, opešano vsled dogodka ob času ljudskega preseljevanja, je vstalo s celjskimi grofi k novemu življenju. Vedno večji sijaj so dobivale tiste tri zlate zvezde na modrem polju kot grb, ki so si ga izbrali ti mogočnjaki za svoje znamenje. V oblasti so imeli toliko slovenskih dežel in hrvaških gradov, da so postali temi Habsburžanom. Na višku slave so bili ob dolgoletnem vladanju Hermanna II. (1385–1435). Izvrševali so samostojno sodstvo, kovali denar s svojim grbom, imeli vse pravice knezov v cesarstvu. Žal, da njih rodbinsko življenje ni bilo tako srečno. Poleg tega so se zapletli v večletno vojsko s cesarjem Friderikom, da so zaradi tega veliko trpele slovenske pokrajine. Končno je prišel zgodovinski dogodek usodnega leta 1456. V vojski s Turki je bil umorjen v Belem gradu celjski grof Urh kot zadnji svojega imena. Njemu je bila odmenjena velika naloga ustanovite močne jugoslovanske države, toda padel je pod mečem mordilcev. Njegovo truplo so prepeljali v Celje in pokopali v ondotni minoritski cerkvi.

O vsem tem sta slišala v Celju viteza Gašper in Krištof, ogledovala zapuščino celjskih grofov in razmišljevala o žalostni usodi, ki jih je zadela. Odpotovala sta čez Žalec, Vransko in Motnik v tuhinjsko dolino, prijahala v Kamnik in Kraj ter

srečno dospela na Gutenberg. Veliko sta videla, marsikaj skusila in obogatila svoje znanje za bočnost.

Z veseljem so ju sprejeli doma. Anica in Frančica se kar nista mogli nagledati ljubih bratcev, ki sta bila tako dolgo od doma. Mati Agneza je bila vsa srečna, da sta prišla sinova brez nezgode domov, grof Jurij pa je bil še bolj ponosen na njiju v zavesti, da bosta čast delala Lambergovi rodbini.

XIII.

Turki leta 1475. tretji na Gorenjskem.

Sovražni ti ljudje so hujši kot volcje.

Papež Sikst IV. je zvesto držal oblubo, ki jo je dal v Rimu odposlancem ljubljanskih deželnih stanov. V posebnem pismu je dvignil svoj glas, ukazal nabirati vojake in denar za bojne namene ter prirejati cerkvene obhode in javne molitve. Vladarji so se začeli živahnog dogovarjati in pripravljati močno obrambo zoper Turke. Cesar Friderik III. in ogrski kralj Matjaž sta pozivala na vojno. Benečani, Poljaki in Rumuni so obljbili pomoč. Posebno delaven je bil škol Žiga Lamberg, da odvrne od slovenskih pokrajin turške navale in zaceli hude rane, ki jih je vsekal turški meč našemu l

uvod v slavje, na katerega je prihitelo ogromno ljudstvo iz bližnje in daljne okolice. V nedeljo popoldne ob 3 je g. župnik Franc Vavpetič ob asistenci dekana in konzistorialnega svetnika g. Antonu Podvinskemu iz Hrastja, vogljanskega g. prošta F. Rajčeviča, dr. Josipa Jerseta iz Ljubljane in g. Antonu Vovku iz Tržiča, prenesel Najsvetejše iz cerkve v kapelico, ki je bila prav tako lepa, kakor pred 24 leti. Vsa toneča v razkošnem zelenju in cvetu je izgledala kapelica naravnost očarljivo. — Slavnostni govor pred kapelico je imel slovit pridigar g. župnik Vovk iz Tržiča. S krasnimi besedami je pričaral božansko veličino Srca, tistega Srca, ki se je za nas žrtvovalo, ki na naših oltarjih vsak dan na nekravni način za naš greh zadostuje. Kristus je osvajal svet z ljubeznijo in žrtvami. Mesec junij je posvečen njegovi slavi. Kaže nam Stvarnikovo vsemč, kadar zbesni vihar nad naravo, ki hiti v dozrevanje... Govornikove besede so segale v globino srca, tudi tistih, ki so za svete stvari po navadi mrzli. Po petih litanijah Srca Jezusovega, pri katerih je mogočno odpevala mnogica, se je izvršila slovenska blagoslovitev kapelice in posvetitev cele fare Srca Jezusovemu. Nato se je razvila veličastna procesija s sv. R. Telesom po isti poti kakor na velikonocno soboto. Ponosno so plapolala bandera farnih podružnic, videli smo narodne noše, za katerimi je takoj udarjala gasilska godba doneče kočnice. Procesije se je udeležilo gotovo nad 5000 ljudi. Za sklep so v cerkvi zapeli zahvalno pesem. S tem je bilo velika in lepa slovensost končana. Zapustila pa bo gotovo nepozabne vtise v srcih vseh župljanov.

Obletnico smrti župnika Ivana Pibra smo obhajali pretekle ponedeljek. Bil je zelo spoštovan in priljubljen zlasti radi očetovske ljubezni do bolnikov. Svojo težko življenjsko pot je končal v sanatoriju Leoninum v Ljubljani. — Bog mu daj večni mir in pokoj.

Velika tativina. Minulo soboto je posestnik Janez Sajovic z grozo opazil, da mu je neznan tat pobasal iz skrinje težko prihranjeno vsoto 8000 Din. V hišo se je tat najbrž splazil skozi malo odprtino v podstrešju. Ker so bili domači na polju, je lahko nemoteno stikal, dokler ni prišel do denarja. Poleg tega je odnesel zlat obesek, pumbo in nekaj fotografij, last služkinje Antonije Krišelj. Svoj rokovnjaški posel je lump najbrž izvršil v sredo 9. junija, nakar je izginil brez sledu. Obsežen lov za neznanim uzmivočem doslej še ni prinesel nikakih uspehov.

Aretacija. Orožniki so aretirali neko dekle, ki je bilo zasačeno pri tativini. Govori se, da je njeni vest obtežena tudi z nekim zločinom. Mlado grešnico so oddali sreskemu sodišču v Kranju.

Prosleta

Naše igranje

Zastavljen je plug na polju Talije, zastavljen od trdih kmetskih rok, drže ga roke, ki dišejo po tovarniškem dimu, drže ga roke razumnikov in pomagajo ga vleči roke vseh ostalih stanov, s katerimi je posejana slovenska zemlja. Zastavljen je plug in sedaj orje, z dobrino na dober uspeh. Odprti so društveni domovi, ob električni in petrolejski razsvetljavi se vadijo igrači v pozne nočne ure; na zakurjenih in nezakurjenih odrih se gladijo kretanje in besede. Z ljubezijo do dela gredo na razen in se zopet sezanejo drug večer. Zdi pa se, da vse to delo, ves ta trud in prizadevanje ne roditi toliko zaželenih uspehov, ki jih pričakujemo od v igranje vloženih prizadevanj. Zdi se, da klub dobrim stvarem, ki so na razpolago odrom z načeli, o katerih je Gorenjec že pisal na tem mestu, ni dosežena tista potrebnata mera, ki bi jo z ozirom na število iger, igračih v teh zadnjih par letih, in z ozirom na število gledavcev, ki so posetili te igre, morali doseči. Manjka nam namreč začrtanega, točno opredeljenega, do podrobnosti izdelanega načrta, ki bi seboval ne samo nasvetov, temveč tudi praktično usposobitev igračev in igralskega naraščaja. Ta načrt bi moral vsebovati poleg načela, ki so nam že znana in preko katerih itak ne smemo iti, šolo za režiserje, šolo za igrače, šolo za maskiranje, šolo za razsvetljavo, šolo za kritiko, šolo za inscenacijo, šolo za mladino, za mladino potrebno gradivo za igranje in določitev iger, katere smejo ali ne smejo posečati.

Ta načrt bi moral točno opredeliti vrednost iger po njihovi moralni vrednosti, po njihovem svetovnemu nazoru, s potrebnimi pripombami, kje naj se ta igra v tem ali onem spremeni, vstavi vanjo in določi za osebe, nastopajoče v

igri, krajevna in časovna potreba glede obleke, v kolikor ni to že v igri sami označeno.

Vidimo namreč: Neenotno in včasih celo zmotno naziranje režiserja o raznih delih, napočno naziranje igralcev o delu, ki se bo predvajalo in ki se predvaja in nezadovoljstvo v vlogu, ki mu je dodeljena (ženska starost). Daleje je velika težava z vprašanjem maskiranja in razsvetljave. Saj za preteklo delo ni rečeno in storjenega nič napačnega, saj je to bilo prepusto mili volji in zmožnosti režiserjev: radi tega ne dosegamo pravih uspehov. Ravno tako je s sceneri. O šoli za kritiko bi se moral posvetiti veliko pažnje, kajti samo enostranska, takozvana prijateljska ocena igre ne prinese nič dobrega, kajti nikdar ni izrečena objektivno, bodisi da je poхvalna ali odklonilna.

Poglavlje, važno v vseh ozirih, je poglavje glede mladine. Ne smemo misliti, da so vse igre take, da bi se pripustila mladež k njim, kakor tudi ne, da bi se od vseh izločili otroci. Treba bi pa bilo sporazuma in načrta iger, ki bi vseboval take določbe. Posvetiti je treba več važnosti mladinskim igram: mlada duša je svet zase, treba je varovati njih sprejemljivo srce vsega, kar bi jim utegnilo škodovati ter nadomestiti praznino z vtiši, ki ostanejo v otroških dušah lepi in sveti.

Morda je pogovor o medsebojnih zvezah med igrači še prezgoden. Toda s tem, da bi se obdržala zveza med igrači med poletjem, ko se po deželi ne igra, s sestanki, izleti, predavanji, bi se izognili onih težav, ki nestanejo v začetku sezone: kdo bo igral. Pa si režiser pomaga s tem, da dobi igrača dvomljive notranje vsebine in s tem zapečati usodo cele dobre stvari. Ni on sam krije in ne igrač, krivo je le to, ker ni že v naprej določenih ljudi, ki bi bili pripravljeni izvesti igro.

Sa pa še duhovne igre. S temi je treba računati in tudi o tem bi bil potreben točno določen program in izvršitev njih uprizoritve. Večina teh iger je, ki predstavljajo boj dobrega s slabim: v večini teh stvari nastopajo svete osebe, Marija, Bog, svetniki, dalje smrt; slabo je upodobljeno pod sliko vraga v vseh mogočih oblikah. Ne smemo pozabiti: človek, ki je krščansko usmerjen, si je ustvaril po tem sodbo o vsem tem, o Bogu, da je neskončno svet, vsemogočen, lep, zlat, o Mariji, da je milostna mati vseh nas; o vragu, da je zloben, zvit, grd. In zdaj morajo biti liki teh zgoraj navedenih taki na odru, da ne žalijo duše, da prikažejo svete podobe take, kot vsaj približno mislijo gledavci, da so. Zgodilo se je, da so odšli gledavci s take igre z zelo mešanimi čustvi. Postavimo dvoje: značaj igrača in slaba igra, neznačaj igrača in dobra igra. Iz tega vidimo, da je podajanje takih iger mnogo težje, kot se nam zdi na prvi pogled. Pri tem moramo paziti še na to, da ne žalimo verskega čuta gledavcev ter nikakor ne smemo biti v tem oziru neprevidni. Kajti pri takih predstavah je od resnosti do smehnosti samo en korak. Obenem pa moramo vzgojiti tudi gledavce, jih potegniti v igro, kar pa naredi samo močna igra.

Morda bi bilo umestno, da bi predstavniki te duhovne linije igranja (Založba ljudskih iger, Kranj) pokazali sami način igranja, po zgledih Shakespeareja in Moliera, ki sta s svojo igro pokazala sami način igranja, ustvarjen po njima. Ob velikem igraču Stanislavskem se je učilo nešteto igračev in veliko z večjim uspehom, kot pa s suhoporno šolo in z nasveti. Prav bi bilo, če bi o tej duhovni smeri kdo izmed idejnih voditeljev te struje pokazal igro, ob kateri bi se učili naši igrači iz dežele in mesta. Vsekakor bi bil dosežen večji uspeh s to metodo, kot s čemur drugim.

Kot je potrebno, da se na vsak način uveljavlji v prvi vrsti načelnost glede igranja, tako je tudi potrebno, da mislimo na vse to zgoraj navedeno, kajti le potem bo naše igranje res nam samim v ponos in le potem bo rodilo sadove, ki bodo vredni dela. Pred vsem naj nas vodi pri tem delu odkritost do samih sebe, za izvedbo tega se zavzemimo z vso voljo, da ne bo šlo naše igranje navzdol, temveč da bo šlo idejno in dejansko navzgor. Stan. Umnik.

Turizem

Gorenja vas Gorenjske.

Nič je ni videti, ne slišati v Gorenjcu, kot bi ne bila več gorenjska. Ne vem, ali molči Gorenjec o njej iz prezira ali iz spoštovanja. Naibrž drži zadnje, vendar je že vseeno čas, da prenehamo s častitljivim molkom.

Rateče-Planica, kraj svetovnih smučkih tekem in največje skakalnice, kraj

med dva gospodarja raztrgane vasi, del namreč jo pripada Italiji, pravi simbol med države razdeljenega slovenskega naroda.

Zanimiv je ta kraj, zagoden v ozki dolinici, med smrekovimi in mecesnovimi pobočji, ki dajejo obutev in kruh. Njive rži in ječmena se po vrsti izmenjavajo, a prinašajo malo sadu, le za seme in poskus. Med žitom ni uzreti pšeničnega klasu, ker mu ne ugaja višinski svet. Preko ograje občinskega pota so med skladni kvišku štrlečega kamnja razmetane krpice zelnikov, premajhne, da bi se izplačalo vpreči vola v jarem in plug. Ob železniški progi se blesti v soncu barje, iz katerega po noči zabe ženo svoj neutrudljivi rega-rega.

Rateče postajajo letovišče in izgubljajo stari obraz. Kolodvor. Še pred 3 leti prazna čakalnica le s streho in brez klopi, še prej le golo postajališče, sedaj pa moderni kolodvor, lepa palača s skoro ravno streho in s sobami za prometno osobje. Izravano snežno belo sprehablajišče vodi k restavracijama, ki vabita goste na obisk, ki tudi po lepi zunanjosti družejeta kolodvoru. Onstran železniškega tira v gozdu, ki ga krčijo, raste ta leti razkošni vilici.

S čimer pa Rateče vabijo, je Planica, klinasta dolinka, ki se z njivicami pričenja, in se hitro zožuje, dokler se z virom in slapom Savice ne konča. Na desni pobočju se pa ponaša z veliko skakalnico.

V letu je zrastel visoki ponosni planinski dom „Ilirija“ z modernim kopalniščem in tenis igriščem. In da bi preveč osamljen ne ostal, so ga s telefonsko zico s svetom spojili.

Za pet minut pri Rateškem gospodu. Krenil sem v vas, ki je v spodnjem delu nekam raztrgana, pa se hipoma zgrne v en sam klopčič čudovito stisnjene in zvezane hiši, pokritih več z deščicami kot z opeko. Tuk pred tem klopčičem stoji na majhnem gričku z visokim obzidjem majhna in stara tudi z deščicami krita cerkvica, kjer pase Rateški gospod svoje ovčice, jih sprejema v versko občestvo, s štolo ovija roke zaročencev — poje nad umrlim „De profundis“.

Stopim v gradič — župnišče, kjer še vedno dela in piše najstarejši slovenski pisatelj, potopisec in avtor številnih povestic in iger in sloveči pisec Šmarnic z Marijinih božjih potov, katerih 2 dela še čakata na natisk.

Nihče bi mu pri njegovu vedrosti, življenosti ne prisodil, da je njegovu rojstno leto le za leto mlajše od nadškofa dr. Jegliča, Čavčarja in Detele. S temi ga ne druži le bližina rojstne letnice, ampak tudi sorodnost velikega dela.

„Pa še vedno pišete — delate kot vidim“ ga vprašam s strahom in upanjem, da bi povedal kaj o sebi. „Saj po zimi drugega nimam početi, ko je toliko snega“, mi šegavo odvrne in spravi gospodico v drug tir.

Poleg pisateljskega dela pa je vršil in še vrši kot vsak drugi slovenski duhovnik vse polno drugega dela — prosvetnega in gospodarskega. V gradiču je lepa dvoranica — ljudski dom, kjer je vodil g. svetnik igre in predstave, dokler ni bilo razpuščeno prosvetno društvo.

Da so se Rateče tudi gospodarsko takoj povzpele gre zasluga predvsem in samo g. svetniku. Kolodvor in skladnišče je postavljeno samo po njegovem zaslugu. Koliko prešenj in posredovanj je bilo treba tudi v Beograd, g. svetnik je prijet za romarsko palico in uspel.

Ko sem hvalil Ratečane, da je njihova vas edina, ki je zadnja leta napredovala in dobila nekaj podpor, so mi vsi hvaljeni zatrjevali: To je samo zasluga g. župnika in župana Pintbaha.

Rateče so postale letovišče s potrebnimi restavracijami, z vodovodom in elektriko, z urejenimi cestami in z v betonaste kanale zajezenimi hudourniki.

Tako bi se moral delati tudi drugod. Rad bi dobil kak poseben spominček iz Rateč, pa ker planink ni bilo, sem vzel

jablanov cvet, cvet iz zakasnale po-mladidi.

Drugo leto Vas spet obiščem in Bog daj, da bi g. svetnika našel še tako svežega in vedrega in z besedami o svojem življenju še bolj radodarnega.

Poseben kotiček

Sodobna uganka, ki smo jo zadnjič priobčili, vzbuja veliko pozornost in prihajajo tudi razne rešitve. Ustno pa se kar naprej poizveduje, kaj bi bilo v tej uganki, in ljudje namigujejo na različne stvari. O zadevi bomo pisali, ko dozori.

Gospodarstvo

Položaj na lesnem trgu

V svojih vzhodno-afrških kolonijah Somaliji in Eritreji je Italija rabila le-tošnjo spomlad večje količine lesa; vsled ugodnih morskih tarif je konveniralo nakupiti les v jugoslovenskih pristaniščih Sušaku, Splitu in Metkoviču. Opaža pa se že, da je Italija za enkrat krila svoje potrebe, vsled tega po-nehava povpraševanje za blago v italijske kolonije. Zadnje čase je prevzeja največ izvoz luka Metkovič (Šipad).

Ker smo vsled raznih ugodnosti, ki jih vživa avstrijski les v Italiji, skoraj v celem izgubili trg v severni Italiji, nam preostaja le še srednja in južna Italija, ker nam vsled ugodnosti morske vožnje ne more še konkurirati avstrijsko blago.

Trg v tem delu Italije pa zahteva zelo lepo izdelano blago, paralelno žagano in pričeljeno, kar je treba upoštevati pri izdelavi. Za naš lesni izvoz je velike važnosti, kako se bodo zaključila predvidena trgovska pogajanja z Italijo, ki se pričnejo glasom časopisnih vesti tekom tega meseca. Kako se bodo zaključila navedena trgovska pogodba, je na tem morda največ interesiran slovenski del naše države, ki izvaja vedno še v večini svoj les v Italijo.

Zato bi bilo zelo želiti, da bi bili pri teh pogajanjih vdeleženi tudi zastopniki slovenskega trgovstva.

Nujno potrebno bi bilo, da dosežemo ugodnosti, ki jih ima avstrijsko blago v Italiji, kar bi bila za naš les velika pridobitev in gotovo izboljšanje cen.

To bi se doseglo v Italiji, ako bi mi dali isti ugodnosti nižjih carin pri uvozu italijanskega blaga v Jugoslavijo, n. pr. za avtomobile, stroje, volno, bombaž i. t. d.

Italija gradi sedaj za Poljsko državo celo dve novi ladji, kateri bo poljska država plačala s premogom in drugim blagom.

Zastaja pa zelo trgovina s tesnim lemom (trami). Italija išče samo trame 4/5 in 5/6 ter nekoliko 4/4. Zahteva pa kljub skupno nizki ceni zelo lepo in popolno izdelano. Za trame 6/7 pa sploh ni več povpraševanja.

Škoda za naše drobne trame in tudi rezan les je, da se ne more popraviti grški trg, ker je še vedno v predpisu, da se za vsako uvoženo blago v Grčijo plača potom kliringa 50% v gotovini, 50% pa v bonih, katere je pa posebno v naših krajih zelo težko plasirati.

Z madžarsko državo, kamor je največ pošiljala Dravska dolina od Maribora naprej, imamo pa kontingen, glasom katerega se pošiljata kvečjemu še 30% dobrej prejšnjih let.

V splošnem bi bilo za priporočati, da se pri nas za enkrat kolikor mogoče manj sekajo les, ker izgleda, da bi cene še bolj popustile, možno pa je, da se prihodnje leto, ako se razmere v Grčiji izboljšajo in se naša trgovska pogodba z Italijo

se je vršil v času od 20. do 25. maja t. l. v Parizu in kateremu so prisostvovali predsednik francoske republike Lebrun, 6 aktivnih francoskih ministrov ter zastopniki hraničnic iz 26 držav, ki upravljajo nad 1200 milijard dinarjev vlog, je med drugim ugotovil:

„Dolžnost vlad in emisijskih bank je, da v skladu z njim potrebitno previdnostjo in v interesu vlagateljev ter stalnosti denarja držijo vedno, zlasti v času krize, na razpolago plačilna sredstva, potrebna za to, da ohranijo zaupanje vlagateljev.“ Francoski finančni minister je na tem kongresu poudaril, da je trdna valuta predpogoja za šedenje in temelj zaupanja.

Sklepi kongresa, ki je predstavljal tako ogromno moč, zaslužijo, da se upoštevajo povsod, da se zopet dvigne zaupanje vlagateljev, kar morejo le nova posojila denarnih zavodov iz novih vlog zopet poživiti gospodarstvo.

Kosite pravočasno!

Ze je tu čas košnje, za nekatere travnike in deteljišča pa celo skrajni čas. Po večini pri nas kosimo prekasno. Gospodarji sicer tako pozno košnjo utemeljujejo s tem, da nakose več krmne, kar je navidez res. V resnici pa imajo s pozno košnjo veliko izgubo.

Cas košnje za detelje je tedaj, ko začno detelji evesti, za travnike pa tedaj, ko začno eveti velike trave.

V tem času so rastline že po večini dorastle. Pa to ni glavno. V tem času so v rastlini nakičene redilne shovi v najbolj prebavljivem stanju in je zato taka krma najbolj izdatna. Čim kasneje kosimo, tem več redilnih snovi se pokvari s tem, da nekako oleseni. Da je temu res tako, vsak lahko razvidi iz slame žitaric. Živila prav rada je seno iz žitaric, slame pa niti dosti ne mara. Prav tak je slučaj tudi z večino trav. Čim odsveto, se žlahtne trave in detelje vedno bolj spreminjajo v slamo, so manj prebavne in manj okusne. Radi tega delamo v izgubo s pozno košnjo, pa čeprav na videz morda nekaj več nakosimo.

S košnjo ob začetku cvetenja pa dosežemo še drugačne lepe uspehe. Pomislimo samo na to, koliko plevelov s pravočasno košnjo uničimo, ker jim ne pustimo semeniti. S tem v prav znatni meri izboljšujemo tudi kvaliteto sena, kajti iz leta v leto je na travnikih manj plevela. Pa tudi travniško rušo prav znatno izboljšujemo s pravočasno košnjo. Pomislite samo na to, da mnogo pozno košenih travnikov zlepia zopet ne požene trave. Le odkod naj bi! Travišče je namreč dozorelo kot žita na polju in tudi korenine trav so postale slične koreninam žitaric. Zaradi tega nimajo v sebi živiljenjske moči, da bi zopet pogname. Otava radi tega zakasnji in je mnogo bolj redka, kot pa otava na pravočasno košenih travnikih. Če končno s pozno košnjo tudi nekaj na množini sena pridobimo, smo prav gotovo vsaj za toliko na izgubi pri otavi in otaviču, kajti otava nima niti dovolj časa, da bi se mogla dobro razviti.

S košnjo tedaj nikar ne odlasa, ampak takoj na delo! Jezili se bodo morda radi tega čebelarji, katerih čebela imajo sedaj prvovrstno pašo, ali to ne pomaga nič, kajti vrednost sena je vendarle večja, kot vrednost nabranega medu.

Krediti za zadružništvo pri Narodni banki. Reeskontni krediti pri Narodni banki so znali koncem leta 1954 1.528.815.000,- dinarjev. Od tega je bilo dano kmetijskim zadrugam Din 29.000.000,-. Kmetijsko zadružništvo, o katerih se je vedno na najvišjih mestih izjavljalo, da je najresnejši činilec za pomoč kmetu v sedanjem krizi, je bilo deležno le 1.9 odstotka od vseh reeskontnih kreditov, torej niti 2 odstotka.

Zitni trg. Tendenca je čvrsta. Velike množine koruze je kupilo inozemstvo, zaradi česar se je dvignila cena in sicer za 5 Din pri 100 kg, tako da notira danes koruza Din 78 za 100 kg paritev Indija.

Krompir. Stari krompir notira Din 1.25 za kg, novi pa, ki prihaja v vedno večjih množinah na trg, Din 4,- za kg, vendar se pričakuje padec cen.

VINA
iz Centralne vinarne v Ljubljani, Fran-kopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pive najbolj!

Ustanavlja se: Zveza drušev rejcev malih živali Dravske banovine.

Prejeli smo: Težka gospodarska stiska današnjih dni vpliva danes najteže pred vsem na malega človeka, ki si skuša lajšati svoj položaj in brezposelnost na hvalevreden način s tem, da goji male živali, pred vsem koze, ove, kunce, perutnino itd., kar mu nudi sicer skromen gotov dohodek.

Za pospeševanje reje malih živali se ustanavljajo v zadnjem času po vsej Dravski banovini samostojna društva, ki so velikega pomena, tako strokovnega, kakor socijalnega. S strokovnega stališča delujejo ta društva na propagandi za širjenje umne in dobička-nosne reje malih živali, v socijalnem oziru pa se udejstvujejo na ta način, da dele med svoje revne žane brezplačno živali kot koze, ove, perutnino, kunce itd., v smislu svojih pravil. Teh društev imamo danes v Dravski banovini 25 in se še vedno ustanavljajo nova z istimi nameni in cilji.

Vso organizacijo v tem pogledu vodi list mesičnik: „Rejec malih živali“, ki ga izdaja in urejuje priznani delavec na tem polju, šol. upr. Inkret Alfonz iz Šenkovega turna pri Ljubljani. List izhaja šele drugo leto in je obenem glasilo prej omenjenih društev. V tem kratkem času je dosegel naklade 2000 izvodov mesečno in je njegova vsebina zelo pestra in bogato ilustrirana. Poleg strokovnih člankov iz vseh panog reje malih živali objavlja list tudi zanimive zgodbe, uganke in smešnice ter razpisuje lepa daria za točne plačalne lista. V posebnem oddelku lista se tudi poročila o delovanju posameznih društev, katera veže list med seboj v skupnem delu za napredek umne reje malih živali.

To delo se bo sedaj še bolj združilo in pokazalo v skupnem nastopu vseh teh društev, ki ustanavljajo danes: Zvezo drušev rejcev malih živali Dravske banovine. Tozadovna pravila so že predložena in obsegajo v glavnem sledeči: Zveza druži vsa društva rejcev malih živali Dravske banovine. Glasilo Zveze je list mesičnik „Rejec malih živali“, ki ga prejemajo vsi člani v zvezi včlanjenih društev. Zvezo vodijo včlanjená društva sama po svojih delegatih itd. Zvezo vodi vse strokovno delo v tej panogi malega gospodarstva, daje smernice sistematskemu delu za povzdigo umne reje malih živali v Drav. banovini, prireja vsako tretje leto zvezino razstavo malih živali, na kateri tekmujejo med seboj v zvezi včlanjenja društva, skrbi za strokovno literaturo, prireja vsakovrstne tečaje in vodi stike z ostalimi podobnimi organizacijami v državi in izven nje. Ne bom navajali nadaljnji podrobnosti, pač pa moramo pribiti dejstvo, da so taka društva v današnjih časih povsem na mestu in je prav, da jih naša oblast tudi podpira.

Turisti izletniki, kolesarji! - POZOR!

Albin Jazbec, Kranj

Blago za obleke v veliki izbiri; hlače vseh vrst na zalogi.

Vaše geslo naj bo: brez veternega jopiča ne v planine! Nobeno jutro vam ne pove, kakšen bo večer. Če vam je mar zdravje, držite se gorjenje parol! Nudim vam veterne jopiče, dežne plašče in perlerine iz zajamčeno nepremočljivega blaga domačega izdelka po konkurenčnih cenah. Prepričajte se! Priporoča se

Narodne noše!

vse potrebno dobite v I. zlatarski de-lavnici na Gorenjskem

B. Rangus, Kranj

Istotam lepa izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, topomerov, „Bleikristall“ jedilni pribor v srebrnu in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate res veliko izbiro po solidni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.

Jeglič Rudolf

KAMNOSESTVO
IN KIPARSTVO

K R A N J

Kamnosestvo za marmor in granit s strojnim obratom, stavbno kamnosestvo in kiparstvo. Spomeniki, grobnice. Plošče za oprave iz raznih vrst marmorja. Plošče za električne instalacije. Umetni kamen, cementni izdelki, stopnice, cevi, graniti, plošče iz raznih vrst granita. Načrti, proračuni.

NAGROBNI SPOMENIKI po najnižjih cenah.

Ako zidaš hišo, naroči zidake in strešnike pri domači

opekarni Zabret-Bobovk

Zarezni in bobrovec z večletno garancijo in po konkurenčnih cenah.

M H L I O G L A S I

Za vsako besedo v malih oglasi se plača 0,50 D. Naimanši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Stanovanje s sobo in kuhinjo iščem v mestu ali v bližini. Naslov v upravi lista.

Važno! Bernard Maks, tapetnik poleg stare pošte v Kranju. Vam napravi vsa tapetniška dela solidno in po nizki ceni. Prepričajte se!

Usnjarska in čevljarska zadružna

,Runo'

1.3.30.3. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah, kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd.

Obiščite nas!

Največje veselje je na spomlad

nositi čevlje, kupljene v trgovini

Franc Strniša - Kranj

Vsi izdelki: opanke, sandale, kapucin čevlji so DOMAČE ROČNO DELO. — Prepričajte se o dobrati kvaliteti tudi Vi!

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRAJU

(Ljudski dom) r. z. z. n. z.

Sprejema hranične vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštnje hranilnice in so vlagateljem tozadovne položnice na razpolago.

Nove hranične v oge se obrestujejo po dogovoru in se izpacujejo vsak čas brez napovedi.

Hranine v oge se obrestujejo najugodnejše.